

## Az ébredők tüntetést rendeztek Az Est előtt.

(A Szeged budapesti tudósítójától.) Az ébredő magyarok ma délután népgyűlést tartottak a Petőfi-szobor előtt, amely után mintegy 800 főből álló tömeg este fél 7 órakor Az Est Erzsébet-köruti szerkesztősége elé vonult és ott hangos tüntetést rendezett. Mielőtt azonban komolyabb incidens történt volna, a megjelent rendőri késztetés oszlatása szökött fel a jobbra fiatalemberekből álló társaságot, amely erre abugolni kezdte az Az Est-et és nem mozdult helyéről. A rendőrök erre — újbóli felszólítás után — kivont karddal kényszerítette a fiatalembereket széjjeloszlásra.

Amikor a rendőri késztetés széjjeloszlotta a csoportot, az Almásy-téren újra csoportosulni kezdtek, de ebben a rendőrség szintén megakadályozta őket. Ekkor a Rózsa-utcába a Stadium-nyomdával szembe épülete elé vonultak, ahol tudvalevően a Szózat és A Nép szerkesztősége van. Ott a két lapot éljenezték. Zsilinszky Endre főszerkesztő, nemzeti gyűlési képviselő beszédet intézett az egybegyűltekhöz. Ugyancsak a Szózat szerkesztőségében nyújtottak első segítséget annak a néhány fiatalembernek, akik a tüntetés széjjeloszlása közben megsebesültek. A főiskolai hallgatók csoportja ezután összeverődve az egyetem aulájába ment, ahol a

rendőrök ellen tüntetett, este fél 11 órakor azután széjjeloszlottak.

A Magyar Országos Tudósító jelenti: Az Est előtt történt incidenssel kapcsolatban az egyetemi ifjúság vezetői részéről nyert értesülés szerint az ifjúság a Petőfi-térről két csoportban haladt a városba hazafias dalokat énekelve. A nagyköruton Az Est szerkesztősége tájékán a két szembejövő csoport üdvözölte egymást és A Nép szerkesztősége felé együtt akart haladni. Az Est szerkesztőségénél azonban a rendőri késztetés széjjeloszlotta őket. A rendőrség, bár rendzavarás nem történt, rendkívül brutálisan lépett fel az egyetemi hallgatókkal szemben. Többeket megkardlítottak, többnek a sapkáját tépték szét és egy, már a földre tiport müttyegetemi hallgatónak kardlappal arcába vágta, úgy hogy szemét elborította a vér. A Szózat szerkesztősége előtt az ifjúság lelkesen megéljenek a Szózatot és a Népet. Zsilinszky Endre nemzeti gyűlési képviselő mondott rövid beszédet az ifjúsághoz, közben a Szózat szerkesztőségébe kísérték a két legsúlyosabban megsebesült egyetemi hallgatót, akiket az orvos bekötött. A Szózat szerkesztőségéből lejövő egyetemi hallgatók közül a rendőrség háromot letartóztatott.

## A szegedi vásárok története és az első „flosztergeld“.

(A Szeged tudósítójától.) A kereskedelmi miniszter a napokban felhívta a város tanácsát arra, hogy a város területén tartani szokott országos és helivásárokról pontos kimutatást állítson össze és azt március harmincegyedikéig terjessze fel. A kimutatásnak tartalmaznia kell azt — mondja a miniszteri leirat —, hogy a városnak van-e vásártartási joga, ha van, kitől ered, királyi privilégium-e, miniszteri rendeleten, vagy szokásjogon alapul és hogy ez a jogosítvány milyen természetű, országos-, heli-, vagy bucsu-vásár tartására jogosítja a város közönségét.

A tanács dr. Szendrey Jenő tanácsnokot, a közrendészeti ügyosztály vezetőjét bízta meg a miniszter kívánságának teljesítésével. Dr. Szendrey Jenő fölmutatta a város titkos levéltárát, elsárgult pergamenek fákói között böngészett és meg is találta a kívánt adatokat. Kutatásainak eredményéről a következőképpen nyilatkozott a Szeged munkatársának:

— A legrégebb vásártartási engedélyt Zsigmond király adta a városnak 1431-ben. Ez a királyi engedély arra jogosította fel Felsőváros lakosságát, hogy minden hét csütörtökjén tartson vásárt. Hunyadi János 1456-ban azzal egészítette ki Zsigmond jogosítványát, hogy a város hétfőn is nyithat vásárt, Mátyás pedig 1459-ben megengedte, hogy Alsóvárosban, a barátok temploma előtt minden szerdán árulhassa porlékáját a lakosság.

— A Szent György- és Szent Mihály-napi vásárok engedélyezése homályos, a régi okirokban csak az állapítható meg, hogy ennek a két országos vásárnak az engedélyét Lipót ujtotta meg 1690-ben. III. Károly 1720-ban engedélyezte a Szent Domokos és a Szent Andrásh-napi országos vásárokat és ő volt az, aki a helivásárok napjait a szerdát és a szombatot jelölte ki véglegesen. A város hatósága később azt tapasztalta, hogy Szent Domokos napján nagyon győnge a vásár, aminek az oka abban rejlett, hogy ugyanakkor számos környékbeli helységben is vásárt tartottak. Ezért Mária Teréziától a Domokos-napi vásárnak Szent Ignác napra való áthelyezését kérték. Az engedélyt Mária Terézia 1747-ben meg is adta.

— A Szent Donát-napi vásár az egyetlen, amelyre a kormány adta az engedélyt 1885-ben. Ez az ötödik országos vásár Szegeden.

— A titkos levéltár irásaiból kiderült, hogy Szegeden a magisztrátus először 1734-ben szedtetett a vásárosoktól „standgeld“-et, a vidéki kocsik után pedig ugyanakkor szedtetett először „flosztergeld“-et, a mai helypénz és a követvám alapját. Érdekes azonban, hogy a városban csak egy évszázad múlva készült el az első követvám.

De hát floszter nélkül is lehet flosztergeldet szedni, még ma is, anno: 1923. Példa rá a Felsőtiszapart.

## Móra-város omladozó házai között.

(A Szeged tudósítójától.) A sok panaszos közül, aki nap-nap után megfordul a polgármesteri hivatalban, legtöbb a Móra-városrészen szerencsétlen lakója. Itt dült össze, itt omlott a sáros talajvizbe a legtöbb lakás, ennek a városrésznek talán nincsen egyetlen olyan lakóháza sem, amelyben ne jött volna fel a víz. A Móra-város a legmosztalábbban kezelt része a városnak. Az eszményi nivó fogalma itt szinte ismeretlen. A házak mélyen fekszenek a sártengerre vált utcák szélén, majdnem egymagasságban a rókusi feketeföldek természetes nivójával.

Március idusának esős délelőttjén végigjártuk ezt a vizbe, sárba süllyedő, elátkozott városrészt. „Város“-rész, milyen különösen hangzik ez az elnevezés itt, a Móraban, a Kormányos-, a Gólya-, a Katona- és a Csendes-utcák térdig érő, ragadós sártengerében. A valóság itt lerombol minden illúziót, a város forgalma itt teljesen megszűnik és hű nagyvárosi hóbortnak látszik az az önámító dicsekvés, hogy Szeged az ország második városa.

Pedig még csak az utcán voltunk, a házakat, a még mélyebben fekvő udvarokat még nem láttuk. Minden feltűnően udvarban legalább fél méteres víz áll. Az udvarra épített győngebb szerkezetű melléképületek mindenütt omladoz-

nak, husz-huszonöt teljesen összedült vityilóval is találkozunk a szomorú kiránduláson. De láttunk legalább ötven-hatvan olyan vályogból épített udvari lakóházat, amelynek már napok óta nyaldossa az oldalát a szennyes ár és a benne lakó szerencsétlenek minden pillanatban attól félnek, hogy bekövetkezik a katasztrófa.

Mindenki védekezik a végzet ellen teljes erejével. Az udvarokban összegyűlt hatalmas víztömeg levezetésére árkokat ásnak. Sok helyen azonban kárba veszt a munka, mert a közelben mélyebb fekvésű hely nincs és így az árak még az utca vizét is bevezeti az udvarba. Sokan vedrekkel, köcsögökkel merik a vizet, de munkájuknak alig látszik valami eredménye, a nagynehezen kimeregetett víz helyett éjjel új víztömeg szivárog vissza. Reggel azután kezdik a munkát elölről.

A víz már nemcsak a veri falu és a vályogfalu házakat fenyegeti, hanem az utcai fronton épült téglalapú épületeket is. A nedvesség gyorsan szivárog fölfelé és láttunk olyan téglaházat is, amelynek fala közel két méternyi magasságban már teljesen átázott.

Ezekben a szabályszerűen épített házakban a pincelakók szenvednek rendkívül sokat. Minden pincelakásban bokáig ér a víz, a szegényes

butor tönkremegy, a padló elrohad. Ezek az állandóan nedves pinceudak egyáltalában nem alkalmasak lakás célokra. Nem hisszük, hogy van még Szegeden kívül város az országban, ahol ilyen egészségtelen lakásokat megtűrne a hatóság.

De Szegeden az illetékes hatóságok tehetetlenül várják az eseményeket, a végzet kéréseire vetett hit szinte fatális közömbösséget szül mindenfelé, ahonnan az intézkedéseket, a segítséget várna a kétségbeesett lakosság. De meglehet az is, hogy a város hatóságának valóban nem állnak rendelkezésére azok az eszközök, amelyek szükségesek lennének a lehetetlen helyzet megszüntetéséhez. De legalább lássa be ezt a hatóság és kérjen a kormánytól egy teljhatalommal fölruházott kormánybiztost, aki bizonyára talál megfelelő megoldást, akinek még arra is lesz törvényes joga, hogy a vízbemerült házak kétségbeesett lakóit olyan épületekben helyezze el, amelyek a veszedelem elmúltáig nélkülözhetők. Ilyen épület pedig van egy-néhány Szegeden. A teljhatalmu kormánybiztos majd megtalálja ezeket, ha a város hatósága nem akarja, vagy nem meri megtalálni.

## Magyarország és a Népszövetség.

A Manchester Guardian nemrégiben közölte Nincsiccs jugoszláv külügyminiszternek azt a nyilatkozatát, hogy Magyarországot csupán feltételeken vették be a Népszövetségbe. A lap most kiadja dr. Rácz Dező Károlynak a londoni magyar követség sajtótudósítójának a lap főszerkesztőjéhez intézett levelét, mely e nyilatkozattal szemben illetékes s hivatalos helyről eredő értesülések alapján a következő megállapításokat tartalmazza:

A nemzetközi ellenőrző katonai bizottság világosan megállapította, hogy Magyarország a békeszerződés valamennyi katonai rendelkezését teljesítette, kivéve néhány lényegtelen részletet. Gróf Bánffy Miklós külügyminiszternek a népszövetségben tett ama nyilatkozata, hogy Magyarország a jövőben minden nemzetközi kötelezettséget tiszteletben fog tartani, pusztán formális jellegű volt. A Népszövetségbe való felvétel előtt valamennyi állam képviselőjének hasonló nyilatkozatot kell tenni és ezt semmiképpen sem lehet annak bizonyosságául tekinteni, hogy a békeszerződés rendelkezéseinek végrehajtása körül Magyarország bármiféle mulasztást követelt volna el.

— A KANSz választmányi ülése. Ma délután a KANSz választmányi ülést tartott, amelyen elkeseredett hangok hallatszottak a kormány tegnap kibocsátott rendelete ellen. A választmány nem fogadta el Kelety Dénes elnöki lemondását és viharosan tüntetett mellette.

— Szeghalom. A Nép című fővárosi nyomda-termék éles támadást intézett a napokban dr. Daimel Sándor, Békés vármegye alispánja ellen. Az alispánt a békéscsabai kurzuslapok veszik védelmükbe, „minthogy a vármegye tiszteli és becsüli alispánját, aki minden nehéz időben hivatásának magaslatán állott és a legnagyobb eréllyel utasítja vissza A Nép oltromba támadását, amely rosszhiszemű és szemtelen.“ A kurzuslapok parázs polemikájánál sokkal érdekesebb az az eset, amely az összedűközések tulajdonképeni alapját képezte. Az esemény színhelye Szeghalom, szenvedő alanya az ugynevezett Polgári Olvasókör, amely nemrégiben közgyűlést tartott. A közgyűlésre a kör zsidó tagjait nem hívta meg a vezetőség. Nem hívta meg pedig azért, mert a közgyűlés tárgysorozatának volt egy kényes pontja: a tiszteletbeli tagok megválasztása. A kör vezetőségének javaslata az volt, hogy válasszák meg a Szeghalmi Polgári Olvasókör tiszteletbeli tagjává Héjjas Ivánt és Hir Györgyöt. A közgyűlés tényleg így is határozott, a határozat ellen azonban dr. Makai Márton szeghalmi ügyvéd felebbvezést nyújtott be. Így került az ügy dr. Daimel Sándor alispán elé, aki helyt adott a felebbezésnek és megsemmisítette Héjjas és Hir megválasztását, mert a kör vezetősége szabálytalanul járt el akkor, amikor nem hívták meg a kör minden tagját a közgyűlésre. Nagyon természetes, hogy ezután A Nép zsidóvédencnek bélyegezte meg a békéscsabai alispánt és úgy állt elő az a helyzet, hogy a csabai kurzuslapjainak összedűközésbe került fővárosi alispánmesterével, A Nép-pel.